

A KERESKEDELMI SZAKOKTATÁS IX. NEMZETKÖZI KONGRESSZUSA

Írta: GROSSMANN JANKA.

Szeptember 11-16-ika között tartotta a Nemzetközi Kereskedelmi Szakoktatási Egyesület IX. nemzetközi kongresszusát Bécs városában. 21 állam hivatalos kormány képviselőinek és mintegy 1200 kongresszusi tagnak részvételével. A hat napig tartó, fárasztó kongresszusi tanácskozások mindvégig telt terem előtt folytak le; a vita élénkek és magas színvonalúak voltak, mindenkit az cél vezetett, hogy a kereskedelmi szakoktatás ügyének minél hasznosabb szolgálatot tegyen. Csupán egy ifj bécsi úr követte el azt az ízléstelenséget, hogy egy hozzászólás leple alatt alaposan megverte a reklám nagydobját a saját egylete, egy nem nagyon jelentékeny, de annál exkluzívebb „Absolventenverein” érdekében. Borzadva gondoltunk arra, hogy most feláll egymásután ezer ember és feldicséri azt az egyesületet, iskolát vagy testületet, amelyhez legközelebb áll. Szerencsére győzött a jobb ízlés, és a „hazabeszélés” elmaradt. Egy magániskola vezetője azonban még sem állhatta meg, hogy ne igyekezzék gyengíteni azt a hatást, amelyet a magániskolák állami felügyeletét sürgető Ottel tanfelügyelő kitűnő előadása keltett. A gyengítési szándék persze csak szándék maradt, mert a komoly szakemberekből álló kongresszus kivétel nélkül – a magániskolás felszólaló csak a szabályt megerősítő kivétel volt – egyetértett abban, hogy a magán és hatósági zúgiskolák okozta ezernyi bajt csakis a legszigorúbb állami ellenőrzés szüntetheti meg. Hangsúlyozta a tanfelügyelő az á 11 a m i ellenőrzést, mert helyes szociális érzékével azt tapasztalta, hogy a főnöki testületek

egyoldalúak az ellenőrzés gyakorlásában, minthogy ők is a főnökök érdekeit tartják elsősorban szem előtt. Ugyanez a tanfelügyelő megismételte ezt a kétségtelenül helyes megállapítást a tanonciskolák kérdésének tárgyalásánál is.

Lapunk olvasóit, különösen a nőtisztviselőket, bizonyára elsősorban az az álláspont érdekli, amelyre a kongresszus a női kereskedelmi szakoktatás kérdésében helyezkedett. A napirend utolsó pontja volt ez – last, but not least, ahogy az egyik felszólaló kiemelte. A legnagyobb érdeklődés mellett lépett az előadói asztalhoz Spitzer Kornél tekintélyes osztrák nagykereskedő, hogy a nőnek a kereskedelemben elfoglalt helyzetéről és szakoktatásáról szóló előadását megtartsa. Megállapította, hogy a női munka napról-napra jobban térít hódít a kereskedelem minden ágában, a nagy-, közép- és kis-kereskedelemben egyaránt. Érdekes statisztikai adatokkal bizonyította e térfoglalás rohamos haladását és – bár előadása folyamán helyenkint nagyon is egyoldalú és nem mindig helyes megfigyelésekről tett tanúbizonyosságot – végeredményben oda konkludált, hogy az elméleti szakoktatás javítása nem csupán a kereskedelem nőalkalmazotainak, hanem magának a kereskedelemnek is elsőrangú érdeke. Utalt a bécsi négyévfolyamú női kereskedelmi akadémiára, amely fennállása negyedik évében már kétszáz tanulóval szolgáltatja bizonyítékát annak, hogy szükség van a leányok számára is magasabb kereskedelmi ismereteket közvetítő szakiskolákra.

A correferensi tisztségre a megjelenésben akadályozott párisi tanítónő, Mile Domino helyett Bedy-Schwimmer Rózsát, a Nőtisztviselők Országos Egyesületének egyik képviselőjét kérték fel. Az első előadó statisztikai adatai alapján megállapította a correferens, hogy a nő szerepe a kereskedelemben már régen nem probléma. A technika fejlődésével csökkent a nő háztartási munkájának értéke. Ezt az elveszett értéket pótolja ma a háztartáson kívül végzett kenyérkereseti munkával. A tanítói, orvosi, művészi pályán egyenlő munkát kívánnak a nőtől és a férfitől, egyenlő képesítést is nyújtanak nekik. Csak akkor lesz vége a mai egyenlőtlen versengésnek, ha ez a helyzet áll elő a kereskedelemben is, ami az egész kereskedőosztály társadalmi értékelése szempontjából is kívánatos.

N o s k e képviselő azon a nézeten volt, hogy a nő kisebb fizetésének nem annyira a silányabb szakismertetek, mint inkább a szerényebb igények az okozói. Az egyenlő szakoktatásban jogegyenlőségre való törekvést látott, amit azzal igyekezett visszaszorítani, hogy a férfinak a katonai szolgálatból folyó előjogaira utalt.

A „Deutschnationaler Handlungsgehilfen-Verband” nacionalista-antifeminista képviselője a nőben a teremtés koronáját látja, akit nem szabad a hétköznapi gondjaiba belevonni.

A Nemzetközi Szakoktatási Egyesület elnöke, Junod (Bern) találóan azt válaszolta, hogyha a nő a teremtés koronája, akkor vagy gondoskodjanak megélhetéséről, vagy tegyék lehetővé, hogy maga keresse meg a kenyerét. Utal a svájci koedukációs szakiskolákra, melyekkel a legjobb tapasztalatokat szerették.

B l i n k hollandus kormányképviselő csodálkozással látja, hogy ez a kérdés még vitát idézhet elő, jóllehet,

Hollandiában már a XV. században megoldást nyert olyformán, hogy míg a férfiak a tengert és az idegen országokat járták, a nők vezették otthon az üzleteket. Ma sem tesznek különbséget e tekintetben; összes szakiskoláikba vegyest járnak fiuk és leányok.

Az egyenlő szakoktatás érdekében emeltek még szót a vitában Kühne kormányképviselő, Kreutzer Lipót dr. kolozsvári kereskedelmi akadémiai tanár és Silbermann dr., a németországi nőtisztviselők és női kereskedelmi alkalmazottak 52 000 tagot számláló szövetségének képviselője. Más irányú felszólalás nem is volt.

Az impozáns vita hatása alatt elhatározta a kongresszus, hogy a női kereskedelmi szakoktatás kérdését és annak szociális vonatkozásait a legközelebbi kongresszuson még bővebben tárgyalja.

Ez a legközelebbi kongresszus I 913-ban Budapesten lesz. Ezernyi okunk van rá, hogy érdeklődéssel nézzünk elébe. Örülünk neki, hogy a kereskedelmi szakoktatásnak ez a legfőbb ítélőszéke itt tartja majd nálunk tanácskozását, mert reméljük, hogy a modern alapokra helyezett női kereskedelmi szakoktatást, amelyet a szociális megértés hiánya eddig megtagadott tőlünk, addigra nálunk is átlép a megvitatás stádiumából a megvalósulására.

A kongresszus külsőségeiről és ünnepélyeiről e helyen csak annyit akarunk felemlíteni, hogy az illetékes miniszterek, Bécs városa, a kereskedői testületek és tanintézetek egymással versengtek a vendégek szórakoztatásában, izléssel párosult vendégszeretetet vette körül mindenütt a kongresszistákat és ez nagy mértékben előmozdította az idegeneknek egymáshoz való közeledését, amely kölcsönhatásában a kongresszusok legértékesebb eredményeit kepezi.

Szakszerű megtekintésekben sem volt hiány; bemutatják a kongresszus vendégeinek a régebbi és az újabb kereskedelmi akadémiát, az export-akadémiát, melynek bank-kurzusán női hallgatók is voltak az idén, a kereskedelmi múzeumot és a négyévfolyamú kereskedelmi akadémiát nők számára, mely utóbbi dr. Steindler-Ehrenhaft Olga asszony kitűnő vezetése alatt fennállásán rövid néhány esztendeje alatt mintaszerű intézetté vált.

Tapasztalatokban gazdagodva, a legjobb benyomással indult útnak a sok száz kongresszista. Köztük mintegy harminc magyar is, Schack Béla dr. és Kirchner Béla főigazgatók, számos akadémiai és kereskedelmi iskolai tanár, néhány kereskedelmi és iparkamara megbízottai, a Magyar Szakírók Egyesületének kiküldöttje és a Nőtisztviselők Országos Egyesületének képviselői. A többi magyar tisztviselőtestület – sajnos – nélkülöztük a tanulságai-ban annyira gazdag kongresszuson. Feltűnően hiányzott a kereskedelmi szakiskolákat fentartó fővárosi képviselete.